

Sesida dals

11 d'october 2022

Communitgà ils

13 d'october 2022

Protocol nr.

761/2022

Dumonda Atanes

concernent la preparaziun da meds d'instrucziun en rumantsch ed en talian per la scola populara tenor il Plan d'instrucziun 21

Resposta da la Regenza

En la dumonda qua avant maun vegni explitgà, ch'ils meds d'instrucziun ch'èn cumpatibels cun il Plan d'instrucziun 21 manchian per gronda part per la scola populara rumantscha e taliana. En chausa ston vegnir constatà, che la situaziun dals meds d'instrucziun per las scolas popularas rumantschas e talianas è sa meglierada marcantamain ils onns passads grazia a l'introducziun dal PI21 GR. Quai malgrà il return a la producziun da meds d'instrucziun en ils idioms rumantschs e malgrà l'introducziun da novs roms sin il stgalim primar, sco medias ed informatica, u d'accents supplementars en il sector da las ciencias natiralas. La producziun da meds d'instrucziun per las sis variantas rumantschas sco er per il talian sa concentrescha da vegl enà sin ils roms cun in'auta dotaziun da lecziuns, en ils quals i ston esser avant maun materialias d'instrucziun per scolaras e scolars (SeS). Per la gronda part da las lecziuns, en las qualas SeS dal Grischun rumantsch e talian èn dependents da documents en lur lingua da scola, existan ils meds d'instrucziun necessaris. Percunter èn las materialias d'instrucziun dal stgalim da la scolina concepidas en emprima lingua per la persuna d'instrucziun, uschia ch'i na vegnan traslatads nagins meds d'instrucziun en quest sector. Il medem vala per l'instrucziun dals roms furmaziun creativa sco er art textil e tecnic u moviment e sport. En il 2. ciclus èn per exempel traslatads cumplettamain per la 5. e 6. classa dal Grischun rumantsch ils meds d'instrucziun dals roms lingua da scola rumantsch, englais, tudestg, matematica sco er medias ed informatica ed – en tschintg da dudesch champs da cumpetenza – quels dal rom natira, uman e societad (NUS). Quai correspunda a var 20 da totalmain 32 lecziuns per emna. Per ulteriuras set lecziuns (art figurativ sco er art textil e tecnic, moviment e sport) n'han las materialias d'instrucziun per SeS betg la prioritad. Mancar mancan anc ils meds d'instrucziun per il rom musica sco er per ils ulteriurs champs da cumpetenza en il sector NUS, pia per totalmain 5 da 32 lecziuns. Per la lingua da scola talian sco er mintgamai per il 1. e per il 3. ciclus è la situaziun cumparegliabla.

Tar la dumonda 1: L'urari actual prevesa ch'i vegnia a cumparair a partir da la stad 2023 ina retscha da meds d'instrucziun per la lingua da scola talian, ch'è vegnida elavurada specificamain per questa regiun linguistica, e che cumpiglia la 1. fin la 9. classa. Parallelamain vegnan producids meds d'instrucziun da lingua e da matematica sco er il med d'instrucziun per l'instrucziun dal rom natira e tecnica en surmiran. Las lavurs vi dals meds d'instrucziun per natira e tecnica sco er per medias ed informatica en talian per il stgalim secundar I vegnan terminadas la stad 2023. In concept per ils temas NUS che mancan anc sin il stgalim primar, è en elavuraziun per tut las otg linguas da scola. A partir dal cumenzament da l'onn 2023 vegn a star a disposiziun per la 5./6. classa ina brochura davart la geografia svizra en tut las linguas da scola. A medem temp vegn a cumparair la nova charta da geografia dal Grischun. Plinavant èsi previs ils proxims onns da preparar in med d'instrucziun da musica per rumantsch e per talian, da far ina nova ediziun dal med d'instrucziun Tiptopf en talian sco er da repassar il med d'instrucziun d'anglais.

Tar la dumonda 2: Per regla vegnan ils meds d'instrucziun dal Grischun elavurads sin basa d'in med d'instrucziun existent u sin basa d'in concept d'ina chasa editura svizra. Quai premetta che la chasa editura permettia al chantun Grischun da translatar in'ovra d'instrucziun existenta e ch'ella dettia sustegn concernent ils elements digitalis. Ils meds d'instrucziun ston esser concepids uschia, ch'els pon vegnir transferids a custs e lavur acceptabels en las set ulteriuras linguas. Per il solit cumpiglian ils meds d'instrucziun parts digitalas ed analogas. Qua chaschunan cunzunt ils elements digitalis, savens proprietars, difficultads. Perquai ch'els n'èn betg vegnids concepids cun l'idea da far in'eventuala translaziun. Ultra da quai è la recrutaziun da translaturas e translatur sco er da lectoras e lectors ina sfida, tant ch'i na pon betg vegnir realisads parallelamain n'emporta betg quants projects.

Tar la dumonda 3: Sco menziunà qua survart vegnan savens surpigliads meds d'instrucziun d'autras chasas edituras. Per quest intent vegni mintgamai examinà, tge parts che vegnan surpigliadas en tge furma per il Grischun. Là, nua ch'igl è raschunaivel didacticamain, vegni guardà che las parts dal med d'instrucziun digitalas stettian a disposiziun er per Ses en il Grischun rumantsch e talian, quai per che SeS possian s'acquistar las cumpetenzas necessarias.

En num da la Regenza

Il president:

Marcus Caduff

Il cancellier:

Daniel Spadin